

Het Radiotoestel in de Tweede Wereldoorlog

[GIDI VERHEIJEN]

een unieke uitgave!
[verkrijgbaar vanaf 29 maart]

Over de Tweede Wereldoorlog is veel geschreven en ook over de geschiedenis van de radio in deze bijzondere periode. Meestal betreft het dan echter publicaties over radio in de betekenis van radio-omroep. Over radio in de zin van het radiotoestel is nauwelijks gepubliceerd. Ouderen kunnen zich meestal nog wel herinneren dat iedereen in die tijd, in opdracht van de Duitsers, zijn radiotoestel moest inleveren. Lang niet iedereen voldeed aan die inleveringsplicht. Veel landgenoten bleven met een achtergehouden toestel heimelijk luisteren naar de uitzendingen van de BBC, Radio Oranje of zenders als "De Flitsput".

In enkele bronnen is wel vermeld hoeveel radiotoestellen in 1943 op last van de bezetter zijn ingeleverd, maar welke radiotoestellen (*merken en types*) de burgers van Nederland hebben afgestaan is nergens beschreven. En wat met de bijna een miljoen ingeleverde toestellen precies gebeurd is, is tot op heden eveneens grotendeels onbelicht gebleven. De meeste toestellen werden overgebracht naar enkele centrale verzamelplaatsen, verspreid over ons land.

Een klein deel van de Nederlanders kreeg na de bevrijding zijn toestel weer terug, maar de beste radio's bleken naar Duitsland afgevoerd. Kort na het begin van de oorlog werden de joden verplicht hun toestel in te leveren, toegegeven bepaald niet het gruwelijkste wat de joden overkomen is, maar de omvang van deze pesterij en andere details zijn nooit eerder beschreven. Ook onderwerpen als de vordering van auto-radio's en van de winkelvoorraad bij radiohandelaren ten behoeve van het Oostfront zijn nagenoeg onbekend.

Tijdens zijn onderzoek kwam de auteur tot de ontdekking waarom een boek over het radiotoestel in WO II waarschijnlijk nog niet eerder geschreven is. De hiervoor benodigde gegevens bevinden zich namelijk niet in een handzaam aantal bronnen, maar moeten onder meer geput worden uit de individuele archieven van de meer dan 1.000 toenmalige gemeenten in ons land. De speurtocht naar al deze archieven voerde de auteur door heel Nederland en ook buiten de landsgrenzen en bleek behalve interessant ook uitermate spannend te zijn. Diverse malen stuitte hij op onverwachte en bijzondere gegevens die niet of nauwelijks in de openbaarheid zijn gebracht of op documenten die ontbrekende stukjes in de legpuzzel bleken te vormen.

[verkrijgbaar vanaf 29 maart]

In “**Het radiotoestel in de Tweede Wereldoorlog**” gaat de auteur in op diverse bijzondere thema’s, zoals het luisteren naar verboden zenders, het verbergen van radiotoestellen, verraad door burgers van deze illegale daden, de strafmaatregelen voor dergelijke overtredingen, de sterilisatie van radiotoestellen, het gebruik van stoorzenders door de Duitsers en sabotageacties gericht tegen opslagplaatsen en transporten van radiotoestellen. Verder wordt per geografisch gebied, o.a. door middel van kaartjes, duidelijk gemaakt wat met de ingeleverde toestellen is gebeurd.

De auteur heeft geprobeerd de verworven inzichten op een overzichtelijke manier in dit boek te presenteren en hoopt dat het zowel voor geïnteresseerden in de historie van de radio als voor personen met interesse in de geschiedenis van WO II lezenswaardig zal zijn.

Het boek heeft het formaat 21 × 26,5 cm, is volledig in kleur uitgevoerd, heeft een harde kaft, telt 276 pagina’s en bevat ongeveer 200 verhelderende illustraties in de vorm van foto’s, grafieken, kaartjes, tabellen, brieven en andere documenten.

De meeste foto’s zijn afkomstig uit archieven of familieverzamelingen en grotendeels nog niet eerder gepubliceerd. De tientallen afgebeelde radiotoestellen stammen uit de periode van het begin van de radio (*ongeveer 1925*) tot aan het jaar van de verplichte inlevering (*1943*) en bevinden zich in collecties van verzamelaars in binnen- en buitenland.

Het boek is uitsluitend bij de auteur verkrijgbaar. Enkele stichtingen en verenigingen hebben het onderzoek en de uitgave van dit boek financieel ondersteund, waardoor het mogelijk is het voor de prijs van € 30,- aan te bieden. Eventuele verzendkosten binnen Nederland bedragen € 3,50.

► **Philips 934A** uit 1932/1933.

Dit exporttoestel was in Nederland zeer zeldzaam: de auteur heeft slechts één toestel in de inleveringsregisters aangetroffen, hetgeen waarschijnlijk inhoudt dat men in ons land in 1943 dit type toestel op de vingers van één hand kon tellen.

(Foto: Ernst Rykkje, Noorwegen)

► **Die Haghe DH-125** uit ca.1929.

Van deze kleine fabrikant uit Den Haag zijn in 1943 slechts een paar toestellen ingeleverd. Toestellen van Die Haghe zijn uiterst zeldzaam.

(Collectie: Radiotron Hoenderloo)

Bestelinformatie

E.J.M. Verheijen

Havenweg 74

6122 EK Buchten

Tel. +31 (0)46 - 485 1847

gverhe@planet.nl

Het Radiotoestel in de Tweede Wereldoorlog

© 2009

ISBN 978-90-9024119-7

[verkrijgbaar vanaf 29 maart]